

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Pe termin...

Sibiu, 19 Februarie n.

Are dreptate ziarul vienez *Reichswehr*, — despre care se afirmă că ar sta foarte aproape de cercurile înalte politice din ceealaltă parte a monarhiei, — când le spune compatrioților nostri magiari, într'un număr mai recent, că la ei patriotismul și d'nasticismul e un fel de învoială *pe termin*. E totdeauna condiționat de la aceea, dacă se potrivește sau nu aceea ce se face pentru politica lor egoistă de supremație și de stăpânire absolută? Și în cercul acesta strîmt de vederi, lor nu le pasă dacă se ating și de persoana regelui, a celui de acum, sau a celui viitoriu! Pentru-că ei și făptuirile coronei le judecă numai din al lor punct de vedere; și sunt aplicați a da Domnitoriului toate drepturile și a-i recunoște toate prerogativele, atunci, când în favoarea lor face ceva coróna, — pe când dacă aceea ce se întreprinde nu consună cu vederile înguste ale politicianilor magiari de paradă, e gata acusa gravă, că nu se respectă constituția și că se calcă în picioare drepturile milenare ale nobilei națiuni magiare!

Și tot asemenea vederi au Magiarii nostri și despre *liberalism*. După priceperea lor a fi liberal înseamnă a fi tolerant față de amici și conșoții de principii, dar' a duce cea mai înverșunată luptă în contra tuturor celor ce nu se închină vederilor singure fericitoare de patrie ale șovinismului unguresc.

Pumnul în gura tuturor celor ce nu se închină *ideii*! Acesta e liberalismul magiar.

Magiarii fac politică de temperament. Și politică de temperament au făcut ei și în trecut, de multe ori. Dar' totdeauna au fost amare rîdele pe cari le-a dat politica lor. Magiarii le-au uitat, fiind-că partea slabă a lor e tocmai aceea, că prea ușor uită pășaniile proprii, din cari nu trag nici o învățătură pentru viitoriu. Și rău fac. Pentru-că aceeași politică nu poate se dee de cât

aceleași rîde, aceleași rezultate, cari mai curînd sau mai târziu *trebuie* să le încoroneze și actuala lor activitate, manifestată în combaterea înverșunată a tuturor factorilor din stat cari nu se închină politicii lor.

Politica de temperament mai are apoi și nefericirea, că nu poate ascunde aceea ce în politică ar trebui să rămână ascuns: *ura* față de popoarele conlocuitoare nemagiare, și din unele părți necuviința față de dinastie!

Magiarii uită, că nici liberalismul nici patriotismul, și cu atât mai puțin d'nasticismul, nu sunt însușiri câștigate pe temeiul tocmelilor și a învoelilor legate *pe termin*, cum zice *Reichswehr*, — ci sunt *sentimente*, înăscute în om, cari trăesc cu omul, se desvîltă cu omul și apun deodată cu omul. Trăesc în popore, se desvîltă cu dezvoltarea popoarelor și se sting deodată cu popoarele!

Sunt însă și întră Magiari omeni cari încep să înțelegă, că o astfel de politică nu e bună și nu e corectă, ceea ce deducem de acolo, că în chestia atacurilor îndreptate în contra Moștenitoriului de tron pentru desconsiderarea națiunii magiare cu ocaziunea compunerii suitei care l-a însoțit la Petersburg, presa magiară a început a cam bate în — retragere.

De li-ar da Dumnezeu bunul gând Magiarii, cel puțin celor mai cu judecată, să sufle în retragere pe toate liniile, prin urmare și în politica lor urmată față de naționalitățile nemagiare din țară, cari amăsurat forțelor lor numerice și amăsurat jertfelor ce le aduc pentru susținerea statului comun, ar merita o sorțe mai bună de cât aceea de care se învrednicesc acum, din partea *liberalismului* magiar.

Să nu se gîndescă Magiarii numai la zilele cele bune de astăzi, când în urma împrejurărilor favorabile pentru ei au ajuns să fie stăpâni nelimitați pe conducerea de stat, — în cât încep unii din ei să vorbescă de sus chiar și *în sus*, — ci să se gîndescă și la zile rele, cari pot să vină ca mâne, când vor avé trebuință de popoarele conlo-

cuitoare, și *le vor ruga* să le sară în ajutoriu, după cum le-au mai rugat și în trecut. Cu ce *vor* vor pute sărî însă naționalitățile nemagiare întru apărarea lor, dacă rămân tot în starea de desconsiderare și de asuprire de astăzi?? La eventualitatea acesta să se cugete politicianii magiari, și să dea altă direcție politicii lor de naționalități, mai corespunzătoare intereselor mari și generale de stat, ear' nu numai intereselor lor de — *rassă*.

Când așa vor face, bine va fi de noi, dar' și mai bine de ei.

Lista civilă. Ziarul *Vossische Zeitung* serie, că actuala listă civilă s'a dovedit a fi insuficientă pentru acoperirea tuturor trebuințelor pe cari le are casa noastră domnitoare, de aceea întră guvernele țărilor dualiste decurg pertractări pentru urcarea ei cu câte un milion pentru fie-care parte de monarhie. Popore: bucurați-vă!

Răspuns la alianța japoano-engleză. Ziarului parisian „*Lanterne*” i-se raportază din Petersburg, că întră Rusia și China zilele acestea s'a încheiat un contract de alianță, pe care părțile contractante 'l vor publica încă în săptămîna acesta.

Acesta va fi răspunsul Rusiei la contractul de alianță întră Anglia și Japonia.

Moștenitoriul de tron. Arhiducele *Francisc Ferdinand*, sosind de la Petersburg, avea intențiunea să vină la Budapesta, pentru a face raport Monarhului despre buna primire ce i-s'a făcut la curtea imperială rusescă; dar' în urma atacurilor ce i-s'au adus din parte magiară, a renunțat la efectuarea acestui plan, după ce Monarhul și de altcum va merge zilele acestea la Viena, pentru a lua parte la serbările aranjate din incidentul cununiei de aur a Arhiducelui *Rainer*. După cum se scrie de la Viena, Moștenitoriul de tron vorbește cu o deosebită satisfacție și încîntat despre primirea ce i-s'a făcut la Petersburg.

doi milioane de omeni. Fă dar', ca domnia Ta să fie domnie de pace și de dreptate. Impacă patimile și urile dintră noi. Introdu de nou în mijlocul nostru strămoșasca frăție.

Fi simplu Măria Ta, fi Domn cetățean. Urechea Ta să fie deschisă pururea pentru adevăr și închisă totdeauna pentru minciună și lingusire.

Porți un frumos și scump nume, nume lui Alexandru cel Bun. Să trăești dar' mulți ani ca și dînsul, și să faci, o Dămine, ca prin dreptatea Europei, prin dezvoltarea instituțiilor noastre, prin sentimentele tale patriotice, să putem de nou ajunge acele timpuri glorioase ale nației noastre, când Alexandru cel Bun zicea ambasadiorilor împăratului din Bizanț că: *România nu are alt ocrotitor decît pe Dumnezeu și sabia sa*.

Să trăești Măria Ta! —

Întră împrejurări tot asemenea înălțătoare de inimi s'a făcut alegerea de domn și în Muntenia, trei săptămîni în urmă.

Alegerea s'a făcut și aici cu unanimitate de voturi, și a provocat mare entuziasm și însuflețire.

Camera, convocată la București, în scopul să aleagă pe Domnitoriul țerei, se deschisese la 22 Ianuarie, și atât în ziua des-

Din dietă.

În ședința de Sâmbătă a dietei ungare deputatul *Boncz Miklos* a făcut o enunțiațiune archipatriotică, vrednică a fi înscrisă cu litere de aur în cartea — utopiilor magiare. Vorbind la budget, înțeleptul părinte al patriei a zis, că: dieta să se ocupe cât mai puțin cu naționalitățile, „în casa acesta — (în dietă) nu e permis nici a ataca nici a face obiect de discuție statul magiar. Nenorocita frasă a *ideii de stat magiar* trebuie eliminată din terminologia politică a noastră, — (a Magiarii), pentru-că *statul magiar nu e idee, ci realitate concretă*”.

Așa! Enunțiațiunea e făcută deja. Mai lipsesce numai, ca toate naționalitățile nemagiare să dispară, pentru-ca realitatea concretă a dlui Boncz să fie în adevăr realitate.

O altă senzație a ședinței de Sâmbătă a fost vorbirea deputatului țeran, a sēcuiului *Makkay Zsigmond*. Acesta nu s'a avîntat la enunțiațiuni a la Boncz, ci a spus simplu păsurile și nevoile poporului. Asemănînd Ardealul cu o vacă bolnavă, al cărei îngrijitoriu e ministrul-president, spune cum poporul sēcui se îngrozește de dări „*mintha a nyavalya törné*” (ca-și-cum l-ar stropși nevoile). Vecinic se spune din partea guvernului, că nu urcă dările — se plînge mai departe badea *Makkay*. — Acesta e adevărat. De douăzeci de ani nu s'a făcut urcare de dări, s'au introdus însă: dare de pușcă, dare pentru taxele administrării pădurilor, dare de miliție, darea cânilor, darea căilor ferate, darea șoselelor private, dare comercială, darea spitalelor, etc. etc. de toate patrusprezece feluri de dări... Și poporul tremură de spaimă când vede slujbașii satului; trei zile se nu fi mîncat nimic, și totuși nu mai are poftă de mîncare. Cățiva ani înainte de acesta statul a smuls din mîna comunelor și a răscumpărat dreptul de cărcimărit. Dar' nici cel care a răscumpărat, nici cei cari au vîndut acest drept, și nici cei cari au făcut legea răscumpărării n'au

chiderei, cât și în ziua următoare luptele au fost înverșunate întră partide, pe tema alegerii. Fie-care partid își avea interesele sale și candidatul seu.

În ședința de la 24 Ianuarie s'a cerut imediat după cetirea apelului nominal, ca adunarea să țină ședință secretă. Cererea s'a admis și adunarea, cu presidentul ei și cu părinții Episcopi, s'au retras în altă sală unde s'a constituit în sednță secretă. Aci a cerut cuvîntul *D. B Boerescu* și a rostit următorul discurs patriotic:

— „Pentru-ce suntem împărțiți în două câmpuri? Pentru ce ne numim noi și voi? Sau nu suntem toți Români? Sau nu avem toți aceeași patrie? Sau nu suntem toți fii de la aceeași mamă? De ce se zicem tot noi și voi, și se nu zicem: *noi Români*? Nu avem toți aceeași iubire, nu avem aceleași sentimente pentru mama noastră comună? Care este cauza divisiunii noastre, care este mărul de discordie dintră noi?

Acest măr de discordie se nu 'l ascundem.

El este *Domnia*!

Cire va fi Domnul? Fie-care își are convingerile sale, fie-care își are simpatiile sale personale, fie-care crede, că țera va fi

FOIȘORĂ

Unirea Principatelor dunărene.

— Din „Cartea de Aur”, de T. V. Păcățian. —
(Urmare și fine.)

Cogălnicean pășese acum în fața noului domnitor, și 'i ține un discurs de felicitare, cu așa entuziasm și cu atîta foc, încât toți ochii au început să lăcrimeze, chiar și a doi diplomați străini: *Place* și *Termen*. Numai noul domnitor stătea nemișcat ca o statuă. Camera a izbucnit în: *trăiescă Cogălnicean și trăiescă Domnul*, și întră aceste sgomotoase strigări de „*să trăiescă*” domnitorul trecu în sala tronului pentru a primi felicitările.

O sută și una salve de tunuri vestiră poporațiunei din Iași că domnitorul Moldovei este ales. Noul Principe trecu acum oștirea în revistă, ear' deputații se duseră la *Panu*, *Sturza* și *Cogălnicean* să 'i felicite pentru înțelepciunea cu care au știut aduce tréba acolo, ca țera să nu aibă decît numai un candidat la tron, și încă pe cel mai bun dintră toți.

Iată vorbirea lui *Cogălnicean*, rostită înălțimei Sale *Alexandru Ioan Cuza*, după alegerea de Domn al Moldovei.

— „Măria Ta!

După o sută cincizeci și patru de ani de dureri, de umiliri și de gradație națională, Moldova a intrat de nou în vechiul ei drept, consfințit prin capitulațiile sale, dreptul de a 'și alege pe capul seu, pe Domnul.

Prin înălțarea Ta pe tronul lui *Stefan cel Mare s'a înălțat însași naționalitatea română*. Alegîndu-te pe Tine cap al seu, neamul nostru a voit să împlinescă o vechie datorie către familia ta, a voit să 'i respălătescă sângele strămoșilor tei, vîrsat pentru libertățile publice. Alegîndu-te pe Tine Domn în țera noastră, am voit să arătăm lumii că întréga țără dorește: *om nou la legi nou*!

Măria Ta! Mare și frumósă 'ți este misiunea. Constituția din 7 August însemnă o epocă nouă și Măria Ta ești chemat să o deschizi! Fii deci omul epocii! Fă, ca legea să fie tare, ear' tu Măria Ta, ca Domn, fi bun, blând, bun mai ales pentru aceia, pentru cari cei mai mulți Domni din trecut au fost nepăsători sau răi!

Nu uita, că cincizeci de deputați numai te-am ales Domn, dar' ai să stăpînesci peste

știut ce fac (Weckerle a știut foarte bine!) Din dreptul de cărmărit comunele își împliniau foarte pe ușor lipsele și trebuințele și nici pomină nu era de aruncuri comunale; acum însă poporul geme sub povară de 80% arunc communal. Intreg Ardealul e pe calea pustirii; economia de vite e nimicică, căci izlaurile comune au fost segregate. Când dieta a votat legea comasării a comis păcat strigătoriu la ceriu, căci pe urma ei gazdele cu câte 5—20 jugăre de pământ au ajuns la toiag de cerșitoriu. Unde până acum nu s'a făcut comasare, se nu se mai facă, și peste tot numai la șesuri se se comaseze lotarul . . . Dacă poporul de jos va fi stors încă și mai mult, cine va câștiga apoi pe sēma noastră pânea de toate zilele? — Întrăbă Makkay. Dōr' din ceea-ce scormonesce din pământ sērmanul muncitoriu avem sē trăim toți, de la cerșitoriu până la rege . . . Nu votăză budgetul.

Acesta e în estras discursul deputatului țeran, din el se vede, că badea Makkay nu s'a avēntat la politică — înaltă, ca de exemplu Boncza, dar' a spus sincer durerile poporului, prin ce — sigur — a făcut mai bun serviciu celor cari l'au trimis în dietă, de cât ocoșul Boncza.

† Dr. Nicolae Olariu.

Eri la 6 ore dimineața a răposat avocatul *Dr. Nicolae Olariu*, deputat sinodal, secretariu al comisiei administrative a tipografiei archidieceșane, referent extraordinar în senatul episcopesc al consistoriului archidieceșan și fost redactor interimar al ziarului nostru. La 8/20 Maiu 1895 redactorul S. Moldovan dându-și subit dimisiunea, comisiunea administrativă a tipografiei archidieceșane a concretizat secretariului ei Dr. N. Olariu redactarea *Telegrafului Român*, pe care în calitate de redactor provisoriu l-a redactat până la sfârșitul acelui an. Atunci, la cerere proprie, motivată cu agendele de secretariu al comisiei și de referent extraordinar, cum și cu *incompatibilitatea* de oficiu, Dr. N. Olariu a fost înlocuit cu Gavriil Hango, acum spiritual la penitenciarul din Gherla.

De timp mai îndelungat răposatul purta în sine germenul bolii, căpătate pe urma unei influențe, de care suferise pe la începutul ernii curente, căreia însă nu i-a prea dat atențiune; venia la birou și-și vedea de lucru, până mai zilele trecute, când a fost doborât la pat, — pentru a nu se mai scula. În 7 Februarie, când cu așa durerosă suprindeare aflase, în birou, despre răposarea asessorului Nicolae Cristea, sigur că nici el, nici noi cei

din jurul lui n'am fi cutezat să prezicem, că urmaș lui N. Cristea în calea spre cele eterne, și încă așa de curând, el are să fie. —

S'a stins și el, s'a dus din mijlocul nostru acolo de unde nu mai este rentōrcere. Regretăm preatimpuria perdere, căci a fost muncitor zelos și devotat cauzelor bisericesci și școlare ale noastre; mult însă, nesfârșit de mult îi vor plânge pierderea neconsolata soție și îndurerații copii.

Dumnezeu sē l'odihnescă 'n pace! Ear' vēduvei și orfanilor lui trimită-le mângăierea Sa.

Din partea familiei s'a dat următorul anunț:

Iustina Olariu născ. Popovici-Barcianu ca soție, dimpreună cu Delia, Liviu, Elvira și Măriōra Olariu ca fiu și fiice, precum și numărōsele rudenii au durerea a aduce la cunoscință, că prea iubitul lor soț, părinte etc.

Dr. Nicolae Olariu, avocat, referent consistorial, fiscal în consistoriul metropolitan, secretarul fundației Șaguna și a tipografiei archidieceșane, deputat sinodal,

după scurte și grele suferințe a adormit în Domnul Marți în 5/18 Februarie 1902 în etate de 56 ani.

Rēmășițele pămēntesci ale defunctului se vor așeza spre vecinică odihnă Joi în 7/20 Februarie a. c. la 3 ore după amēzi, în cimiteriul gr. or. din Sibiu, suburbiul Iosefin.

Rugați-Vē pentru el!

Sibiu, 5/18 Februarie 1902.

La chestia degenerării morale.

— Păreri și propuneri. —

Cetind cele scrise în jurnalul nostru „*Telegraful Român*” Nr. 7 și 9 cu privire la împedecarea degenerării morale, vin sē-mi dau și eu părerea în meritul acesta. Consimt cu Domnul Sabin și colegul Muntean, și mai adaug, că cauza degenerării morale e de aflat și în neocupățiunea poporului în dumineci și sērbători. E știut că în dumineci și sērbători bărbații și caută convenirile la crășmă, femeile la povești pe stradă și la joce. Tinerimea convine prin case private, sub ascuns urzând fel și fel de planuri în contul religioșității și moralității. Ca sē se delătore aceste rele eu nu pot afla alt mijloc mai bun de cât ocuparea în timpul acesta cu cetitul.

La acestă 'mi vor răspunde mulți: dar' cum sē-i faci sē se ocupe cu cetitul, când parte din ei nu știu ceti, parte nu află plăcere în cetit? Și apoi nici nu dispun de cărți, și nu i poți face sē și procure cărți sau jurnale, ear' pe de altă parte parochiile nu dispun de biblioteci?

Obieecțiunea acestă este adevērată. Dar' iată ideia mea. Asociațiunea noastră pentru cultura și literatura *poporului român* sē scrie un premiu pentru o carte, — nu de *povești*, pentru-că poveștile le cunōșce poporul, — ci carte de știință și învățătură, scrisă

în stil popular, care sē conțină tot felul de material educativ și instructiv, din toți ramii de știință și economie, va sē zică tot ce privește poporul nostru de la țară. Opu acela voluminos, sē se vēndă cu un preț foarte redus, ca sē l' pōtă procura fiește care familie română. Precum era mai de demult în casele creștinilor bucōvna, ceaslovul și psaltirea, așa sē fie cartea acestă în casa fiește cărei familii. În acestă va găsi românul *religie și morală, istorie și știință economie* și tot ce lipsă are el sē știe și sē facă.

Mi-se va reflecta că sunt destule opuri de felul acesta. Preoții și învățătorii îndemne poporul sē și-le procure, și îndemne l' la înființarea de biblioteci. E destul sē răspund, că nici calendarul care face servicii fiește cărui om nu-i poți face pe toți sē-l procure. Opu despre care vorbesc, cu timpul s'ar generalisa în popor și mai ales în tinerime, căci în prima linie acest op va trebui sē aibă în vedere educațiunea tinerimei, și cu timpul poporul va căpēta plăcere a se ocupa în timpul liber cu cetitul. Va veni la convingerea, că învățătura îi aduce mari folōșe, și atunci tōte moravurile rele vor dispărē, omenii se vor îndemna unul pe altul la înființarea de biblioteci, de reuniuni de cetit, de coruri.

Pun opul acesta în sarcina Asociațiunii, pentru-că întreg poporul român are lipsă de moralisare și bunăstare materială. Învățătura și ear' învățătorii! Învățătura în școlă, în familie, învățătură în societate, învățătură pe tōte terenurile, și atunci vom salva poporul de rēul ce l' bāntue.

Nu mai amintesc, că ce activitate are sē desvōlte preotul și învățătorul, pentru-că s'a spus în tōte conferințele preoțesci. Zic numai că sē nu considere nimeni postul seu de isvor pentru a trăi bine, comod și a se îmbogăți; ci caute toți a desvōlta activitate rodnică, ca sē se învrednicescă fiește care de numele ce l' pōrtă și de titlul de urmași ai apostolilor. Motivele decădenței morale se află și în preoți, și în învățători, și în inteligența noastră română, și în popor, dar' și în străini și mai ales în jidōvime. Toți factorii chiamiți a îndrepta rēul trebuie sē lucreze deci mână în mână, unul cu altul, dar' toți pe calea educațiunii și instrucțiunii. Speculațiunile și politicile cari desvōltă numai partea mentală și nu nobilitēză inima, nu ar trebui băgate în popor.

În fine, pentru înființarea de biblioteci aș propune încasarea unei tace de 5 fileri numai, de fiecare elev de școlă la înscriere, și din când în când facerea unei colec'e în popor, în bani și naturalii, atunci când e an mănōs. Pe lângă cari, unde permit mijlōcele, sē se deē și din caselle bisericesci și comunale. Iar' învățătorii sē aranjeze producțiuni în scopul acesta. Acestea sunt vederile mele cu privire la împedecarea degenerării morale.

Ilimbav în 24 Ianuarie 1902.

Ioan Alecsandru
preot ortodox.

Intrēga adunare plāngea și striga ca dintr'un glas: „*Prințul Cuza! Jurām că vom susține pe Prințul Cuza!*”

Și acum a urmat un moment înălțător de inimă. Metropolitul țerei s'a apropiat de icōna sfintei trăimi, și cu mâinile încrucișate spre rugăciune și cu lacrimi în ochi a rostit următoarele cuvinte inspirate de puterea divină:

— „*Dōmne, Dumnezeul părinților noștri! Aruncă privirea ta asupra inimilor noastre și nu slăbi curajul fiilor tăi. Unește-i pe toți într'o cugetare, și într'o simțire, și fă, ca inimile tuturor sē aibă aceeași bătăe pentru țera lor. Prințul Cuza este unsul tău Dōmne! un-sul tău întrē noi. Jurām că pe dīnsul îl vom susține!*”

Toți membrii adunării ridicară mâinile și strigară ca un singur om: „*Jurām! Jurām!*” Și mandatarii națiunii române, până aci inimici, se îmbrățișară ca frați adevērați.

Ședința secretă se închide și deputații trec în sala de desbateri, strigând mereu: *trăiescā Domnul nostru Alexandru Ioan Cuza.*

Camera se împărți imediat în patru secțiuni pentru a verifica mandatele. Alegorile s'au aflat în regulă, ear' deputații au fost ve-

Nr. 12,630/1901.

Cerculariu

cătră toți membrii ordinari și ad hoc, preoți și mireni, ai sinodului protopresbiterial din tractul Lupșei.

Prin ordinul Preaveneratului Consistoriu archidieceșan dto. 14 Ianuarie, 1902 Nr. 12630/1901. Plen. numit fiind comisariu consistorial pentru convocarea și conducerea sinodului protopresbiterial pentru alegerea de protopresbiter, prin acestă în sensul Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter §. 15 și cu considerare la §. 42 din statutul organic convoc sinodul protopresbiterial electoral al tractului Lupșei la locul central în „*Ofenbaia*” pe ziua de 21 Februarie 1902 st. vechiu, ora 10 înainte de amēzi, când se va începe actul sinodal.

Tot în virtutea regulamentului convocat, §. 14, convoc comitetul protopresbiterial al tractului Lupșei la locul central al tractului în comuna *Ofenbaia*, pe ziua de 20 Februarie, 1902 st. vechiu orele 4 după amēzi, în scopul de a constata cualificațiunea concurenților și a compune lista de candidare.

Sinodului electoral va premerge celebrarea oficiului divin cu chiamierea Duchului sfânt, la care sunt invitați a participa toți membrii sinodului electoral.

Sibiu, 6 Februarie, 1902.

Mateiu Voileanu
comisariu consistorial.

NOUTĂȚI

Călcarea unei biserici. Sub titlul acesta „*Drapelul*” din Lugoj (Nr. de alături) serie următoarele: Din *Boldur* (lângă Lugoj) ni-se scrie, că în nōptea de Marți spre Mercuri s'au introdus făptuitori necunoscuți, prin ferestă (folosindu-se de scări) în altariul bisericeii gr. or. române și au furat o stea și potirele, cari erau în valōre de 600 cor. Făptuitorii au spart potirele și le-au aruncat în grădina bisericeii, unde au fost găsite dimi-nēta următōre. Ear' pe pāretele bisericeii, sub ferestra pe care au intrat făptuitorii, s'a găsit inscripția în limba magiāră: Nu are valōre deosebită, dar' am sē le aduc înapoi.

Despre acest fapt s'a făcut arătare la autoritățile competente.

Marcele postale de 6 fileri (roșii-brunete), cari aveau sē fie scōse din circulațiune la 31 Decembre, pe baza unei ordonanțe a ministrului de comēciu rēmān în valōre până la alte d'spozițiuni.

Alegerea de deputat dietal pentru orașul *Alba-Iulia*, în locul lui Mohay, numit secretariu de stat în ministeriul de justiție, se va face în 1 Martie st. n.

mai fericită dacă se va alege Domn cutare sau cutare.

Dar' discordia există, căci nu toți cugetă așa. Din discordia asta se nasce discreditul camerei, discreditul nostru. Nimeni nu mai are încredere în noi. Anarchia nu e departe, ear' inimicul e la porțile noastre. Cum sē respingem anarchia? Cum sē oprim întrărea străinilor?

Făcēnd sē peară discordia, făcēnd sē peară puntea care ne desparte!

Noi declarām, că nu avem nici un candidat. D-vōstră aveți unul? Se pōte. Însă nici unul dintrē noi nu a venit cu hotărēirea sē facă sē fie ales candidatul seu cu ori-ce preț. Toți suntem Romāni, și nime nu voescē rēul țerei sale. Nime nu voescē ca candidatul seu sē ajungă la tron pe urme de sange sau spriginit de străini. Ar fi o ofensă pentru țēră presupunerea, că ea a putut trimite la cameră asemenea omeni.

Este posibil sē ne unim toți asupra aceluiași candidat? Eu cred că nu. Am zis că fie-care își are credința sa. Dar' a ne unī asupra unui principiu este posibil? Da. Asupra unui principiu ne putem unī. Mai cu sēmă, când acest principiu este cel mai mare: *principiul naționalității noastre.*

Sē ne unim dar' toți asupra principii-lui, asupra acestui mare principiu, care are sē reînvie naționalitatea noastră. Sē ne dām mână ca frații, — căci n'avem sē trăim decât câțiva ani, dar' copiii și strănepoții nostri sē moștenescă un viitoriu glorios creat de noi.

A ne unī asupra principiului este a ne unī și asupra persoanei ce represintă acest principiu, ear' persoana este: *Alexandru I Ioan Cuza*, domnul Moldaviei!

Sē ne unim ca frați asupra acestui nume, și posteritatea ne va binecuvēnta, țēra ne va întinde mâinile și conștiința noastră va fi curată și împăcată că ni-am împlinit cu religioșitate o datorie sfântă. —

Efectul acestei vorbiri a fost covēșitor. Lacrimi curgeau din ochii tuturor deputaților. S'a sculat Dr. *Asachi*, om luminat, cu largi experiențe, sē arete cum esemplul nu ar fi unic, fiind-că *Svedia* și *Norvegia* încă au un singur rege, deși legile acestor țeri sunt diferite, — dar' abia a putut vorbi de emoțiune. S'a sculat și prințul *Dimitrie Ghica*, și cu lacrimi în ochi zicea: „*acēsta a fost ideia mea, fraților, în criticul moment de eri, când poporul și oștirea se aflau la distanță atât de mică, în cât sange de frați era aprōpe sē se verse.*”

rificați, — afară de câțiva cari n'au intrunit majoritatea absolută.

S'a constituit apoi biroul, alegēndu-se doi vice-presidenți, patru secretari, doi suplenți și trei chestori. Vice-presidenți au fost aleși *Barbu Catargiu* și *C. Cantacuzino*.

Const. Cantacuzino propune, ca alegerea de Domn sē se facă fără amănare, ear' în lista candidaților sē fie trecut și Domnul Moldaviei, *Alexandru Ioan Cuza*.

Propunerea se primește cu unanimitate. Metropolitul țerei luă acum, cu crucea în mână, jurământul obicinuit, de la toți deputații. Se cheamă apoi de nou, pe rēnd, toți deputații, în ordine alfabetică, și fie care sārută crucea și evangelia, puse jurământ nou, și primī buletinul, ca sē scrie pe el numele candidatului sēu.

Secretarii numără buletinele și constată, că s'au dat peste tot 64. Le desfac și cetesc cu glas tare. Resultatul: tōte 64 de voturi s'au dat pentru Domnul Moldovei, *Alexandru Ioan Cuza*.

La 7 ore sēra Metropolitul țerei proclamă pe *Alexandru Ioan Cuza* ales Domn al țerei românești, în fața reprezentanților puterilor străine. Resultatul alegerei s'a comunicat imediat și poporului din curtea Me-

Corone eterne. Din privilegiul trist al trecerii la cele eterne a mult regretatului părinte al meseriilor nostri, fost întemeietor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, venerabilul domn *Nicolae Cristea*, următorii au contribuit întru eternizarea memoriei răposatului, la fondul vèduvelor și orfanilor meseriilor, creat de reuniune, și anume: Ioan Parău, sodal croitor, N. Pascu, I. Preda, sodal pantofar, Valeriu Grindean, sodal pantofar, Iacob Cărătuș, sod. măsar, Ilie Stanciu și George Mohan, cul. tipografi, fie-care câte 60 bani; Filimon Delorean, Ioan Bogorin, Alesandru Lucian, măestru cismar, Aurel Prașca, sodal zugrav de case, fie-care câte 40 bani; Stefan Vlad, măestru cismar 80 bani; Ioan Pamfilie, măestru pantofar 70 bani; Ioan Taflan, Nicolae Hampu, Ioan Morariu, sodali cismari, Petru Bota, măestru croitor, Avram Bena, fie-care câte 20 bani; George Limpede, sodal cismar, George Simtion, sodal lăcătuș, Aron Pușcas, fie-care câte 30 bani; Adam Lăzăruț, George Prașca, Zaharie Aron, membru în comitet și Eleuteriu Prelipceanu, fie-care câte 1 corună.

Convenția comercială cu România. Ziazele din București raportază, că marchionul *Pallavicini*, consulul din București al Austro-Ungariei, a adresat guvernului român o notă, în care — pe baza îndrumării primite de la guvernul său — îl recercă să se declare: învoit e să susțină și pe mai departe convenția comercială esistență întră Austro-Ungaria și România?

În firul acestei recercări consulul a făcut declarațiune, în numele guvernului său, că dacă până la 31 Decembrie România nu va abzice convenția, aceea, fără altă învoeală specială, va fi considerată ca renoită pe timp până la 1904.

Hymen. *Sabina Dancășiu* din Rășinari și *Oprea Olariu* din Poplaca. își vor serba cununia Duminecă, în 10/23 Februarie 1902 la orele 12 m. în biserica greco orient. din Rășinari.

— *Sabina Marienescu* și *George Stoicovits* se vor cununa Duminecă (23 Februarie st. n.) la 3 ore p. m. în biserica gr. or. din *Lipova*.

— *Ioan Dăian*, preot ales în Sângătin, și *dșora Dorița Stroia* din Mercurea, și anunță logodna lor sèvrșită Duminecă în 3/16 Februarie a. c.

Iubileul dlui Cazzavilan. *L. Cazzavilan*, directorul ziarului „Universul” din București, italian de nascere, dar’ de 26 ani stabilit în București, la 4 Ianuarie și-a serbat jubileul de 50 ani ai etății sale. Din acest prilej dl Cazzavilan a transpus ministrului de culte 10.000 de lei pentru cantinele școlare, sindicatului ziaristilor a dăruit 2000 de lei (la înființarea sindicatului încă dăruise 5000 de lei), societății „Gutenberg” a lucrătorilor tipografi 2000 de lei, ear’ pentru a fi distribuiți sèracilor din București a pus la dispoziția primăriei 1000 de lei.

Usură ne-mai pomenită. Sub numirea „Banda neagră” e cunoscută în București o tovrășie de usurari evrei, cari își fac trebșorele dând împrumuturi tinerilor minorenii. În urma unor divergențe întră debitor și creditor ajungând afacerea în deliberarea tribunalului, s’a constatat că cinstiții *Jean Avramescu* și *Solomon Rusu* (cum îi va fi chemat înainte de usurparea acestor nume românesce? — nu știm) în schimb pentru un schimb de 60.000 de lei au dat împrumut unui tiner *unn miia de lei*.

tropoliei, care se adunase în număr de peste treizeci de mii.

Musicele intonară imnul, clopotele bisericelor începură să sune cu totă puterea, ear’ poporul făcea să se sguđue vèzduhul de repețițele: „*trăiască Domnul nostru Cuza*”.

Astfel s’a sèvrșit în ziua de 24 Ianuarie v. 1859 cel mai mare și mai național act în viața Românilor. Ziua acèsta va rămâne pentru totdeauna cea mai mare în istoria poporului român, în care înțelepții națiunii au știut să pună la o parte toate interesele particulare și să țină în vedere numai interesele mari naționale ale țerii lor.

În ziua de 24 Ianuarie 1859 s’au pus deci bazele României de astăzi, statului român independent, stimat și laudat de întréga Europă, — de aceea aniversarea zilei e serbată cu atâta pompă în fiecare an în întréga Românie, care a trecut ziua acèsta întră serbătorile mari naționale.

Vorbe înțelepte.

Nenorocirea e binefacere pentru omul răpit de patimă, fiind-că l’face să se cunoscă pe sine și să-și cunoscă slăbiciunea, supunându-și slăbiciunile forței constringente a nenorocirii îndurate.

Cel mai mare mecenat al Greciei. Sèptemăna trecută a răposat în *Atena*, în etate de 80 ani, comerciantul Panaiot *Vallianos*, — c-l mai bogat comerciant în întréga Grecia, dar’ și cel mai mare mecenat al ei. Averea lui e estimată la 120 milioane de franci, din care cea mai mare parte și-a testat-o spre scopuri culturale și de binefacere; singur numai insulei *Chefalonis*, unde s’a născut răposatul, a testat douăsprezece milioane. A fost darnic și fără era în viață. Astfel, întră alte multe fapte mărețe el singur a suportat toate cheltueile împreunate cu clădirea palatului bibliotecii naționale din *Atena*, unul din cele mai monumentale edificii ale Greciei.

Trachomă întră studenți. La gimnasiul rom. catolic din *Murș-Oșorhei* trei elevi au fost aflați bolnavi de trachomă (bôlă de ochi). Toți trei au fost imediat luați în spital, ear’ pentru împedecarea răspândirii acestui pericolos morb s’au luat cele mai estinse măsuri.

Osânda usurariului. Sâmbătă s’a pertractat la tribunalul din Cluj procesul de usură al lui Bence József contra lui Tomasovszky György. Bence în schimb pentru un schimb de 710 florini căpătase împrumut 650 fl. sub condiția însă, ca drept cametă să-i mai deie lui Tomasovszky 2000 de cărămizi. La scadență Tomasovszky a improccuat schimbul și astfel afacerea a ajuns în deliberarea tribunalului. Usurariul Tomasovszky a fost osândit la 1000 corone amendă principală (la cas de nesolvire: 3 luni și 10 zile arest), 100 corone amendă secundară (eventual 5 zile arest) la pierderea oficiului și suspendarea drepturilor politice pe timp de 5 ani, la restituirea sumei de 650 fl. (pe care o încasase cu execuție) și la suportarea șeselor procesuale.

Mulțamită publică. Pentru „Biblioteca parochială” din Ticsușul-român părintele Ioan Dumitrescu a solvit 5 corone (zi: cinci corone) ca taxă de membru fundator. Eșprim binefăcătorului și pe acèstă cale cele mai ferbinți mulțamiri în numele aceloră, spre a căror înaintare le-a dat. Servescă drept pildă bună de urmat și altora! *Ticsușul-român*, 1902. *G. Maican* bibliotecari.

Puscături aevea — în teatru. În teatrul din *Kufstein* în cursul reprezentații piesei „Die Räuber” de Schiller dându-se actorilor puseci umplute cu alică — în loc de umplătură orăbă, — au rănit pe vr’o șese inși cu puscăturile lor.

Mare cutrémur de pământ în Caucas. Se raportază din Tiflis (Caucas), că orașul Semalaa în 14 Februarie st. n. a fost aproape total pustiit de un cutrémur de pământ; mare multime de ômeni au fost astrucați sub ruinele edificiilor, de sub cari au fost scôse până acum 200 cadavre. Din întreg orașul numai 15 edificii au rămas neprăbuse, dar’ și acestea sunt deteriorate. Douăzeci și cinci mii de ômeni au rămas fără adăpost și fără mijloce de trai.

Ajutoriu german Burilor. Liga înființată pentru ajutorarea Burilor, al cărei sediu e în Berlin, a hotărât să voteze imediat 300.000 de marce pe sêma Burilor. Cu jumătate din acèstă sumă vor procura și trimite Burilor marță (vestimente, alimente, etc.), ear jumătate li-se va da în bani gata, prin ômeni de încredere ai comitetului ligei.

Revoluție în Triest. Lucrătorii de la societatea de navigație „Lloyd”, deosebi focarii, nemulțamiți cu condițiunile de serviciu, încă înainte cu câteva sèptemăni decretaseră grevă, dacă direcția societății nu le va ușura condițiile. Vineri greva s’a desvoltat în adevărată revoluție de stradă, continuată până Sâmbătă sêra, la care au luat parte toți lucrătorii de la toate marile întreprinderi industriale. Douăzeci și cinci mii de ômeni turburători! Poliția, gendarmeria, miliția, au avut să susțină luptă teribilă în aceste două zile. De nenumărate-ori miliția a trebuit să facă us de arme, puscând în multimea agresivă. — Resultatul acestei greve sângeroase e, că arbitriul compus din delegați ai grevistilor și din reprezentanți ai societății Lloyd, care sub presidența primariului a conferat de la amiază până sêra la orele 5, a recunoscut îndreptățite toate gravaminele lucrătorilor. Acèstă hotărâre, în care sunt specificate și îmbunătățirile pe cari societatea e obligată să le introducă în condițiunile de serviciu, a cetit’o lucrătorilor însuși primariul. Grevistii au învins deci; dar’ acèstă învingere i-a costat cincișprezece morți și nenumărați răniți, întră cari și femei chiar. Natural, că și ei au rănit pe destui poliști și soldați și au împuscă pe un sergent de poliție, și dacă miliția nu lua contra lor cea mai necrutătoare atitudine, pôte că resultatul turburărilor ar fi fost încă și mai tragic.

Semnificativ pentru modul cum societatea Lloyd tracta pe lucrătorii ei, prin ce înasăi a provocat sângeroasa grevă, e faptul, că în ședința de Sâmbătă sêra a magistratului

orășenesc s’a luat următorea hotărâre: va trimite ministerului adresă de protest; pretinde punerea pe pisior liber a tuturor celor deținuți în decursul turburărilor; va suporta, din vistieria orașului, speșele de înmormântare a celor uciși în cursul turburărilor, ear’ familiilor lor a votat un ajutoriu de zece mii de corone.

Producțiune teatrală în Criș. Tinerimea română gr. ort. din *Criș* invită la producțiunea teatrală împreună cu cântări și declamări, care se va ținé Sâmbătă sêra (22 Februarie n.) în edificiul școlii române din *Criș*. Începutul la 7 ore. Prețul intrării de persoană: locul prim 50 fileri, locul al doilea 40 fileri, locul al treilea 20 fileri. După producțiune urmèză dans. Venitul e destinat pentru biblioteca școlară. Suprasolvirile se vor cuita cu mulțamită pe cale ziaristică.

„Cartea de Aur”

Peste câteva zile apare: *Cartea de Aur*, sau *luptele politice-naționale ale Românilor de sub corôna ungară*, vol. I. de *T. V. Păcățian* — o bogată și prețioasă colecțiune de acte și documente referitoare la luptele noastre politice-naționale din trecut.

O privire aruncată asupra cuprinsului acestui *prim volum* din cartea dlui *T. V. Păcățian* e de ajuns pentru a ne convinge despre netăgăduita valoare ce o are cartea, și despre indispensabila necesitate de a face acest op parte din biblioteca fie-cărui Român inteligent.

Cuprinsul *volum I.* e următoriu:

Prefață. — *I. Înainte de redeșteptare.* — Introducere. — Biserica română sub principii calvini. — Diploma leopoldină. — „*Unirea*”. — Ioan Inocențiu Klein. — Împèratul Iosif II. și Românii. — Plânsorea clerului și poporului iliric. — „*Supplex libellus Valachorum*”. — Petițiunea Românilor din diecesa Aradului. — Rugămîntea episcopilor *Moga* și *Leményi*. — În chestia episcopiei neunite a Ardealului. — Întărirea Magiarismului. — *II Anii redeșteptării (1848—49).* — Revoluția franceză. — Mișcarea poporului în Austria. — Evenimentele de la Viena. — Magiarii la Viena. — Cererile națiunii magiare. — Pretensiunile Cehilor. — Pretensiunile națiunii croate. — Concilianța Sașilor. — Ministerul unguresc. — Kossuth și Croații. — Activitatea dietei magiare. — Mișcarea Slovacilor. — Congresul Sèrbilor. — Magiarii din Ardeal. — Opiniunea publică română. — Mișcarea Românilor. — *Simeon Bărnuțiu*. — Adunarea de la Dumineca Tomii. — Pregătiri pentru adunarea cea mare. — Conferența prealabilă. — Vorbirea lui Bărnuțiu. — 3/15 Maiu. — Actele adunării naționale. — Adunarea de la Pesta. — Adunarea de la Lugoj. — Dieta din Cluj. — Deputația română la Monarchul. — Trei proclamațiuni. — Deschiderea dietei ungare. — Activitatea comisiunei regnicolare. — Chestia română în parlament. — Croația și Ungaria. — Trei adunări românesce. — Manifeste și decrete împèrătesci. — Acțiunea lui Kossuth. — Apel la popularitatea lui *Șaguna*. — Comitetul român de pacificațiune. — Alte manifeste și proclamațiuni. — Abzicerea împèratului Ferdinand. — În contra guvernului din Cluj. — Adunarea națională de la Sibiu. — Românii la Monarchul. — Constituția din 4 Martie (1849). — Alte petițiuni. — Proclamația lui Csányi. — Detronarea dinastiei. — Misiunea lui *Dragoș*. — Sicisorea lui *Butean*. — Petițiunea națiunilor unite. — Ursoriul națiunii române. — Petițiune în favorul celor arestați. — Al doilea ursoriu, adresat Monarchului. — Răspunsul lui *Bach* și replica Românilor. — Convenția româno-magiară. — Proiect de lege în chestia naționalităților. — În chestia despărțirii hierarchice. — Reclamarea unei academii de drept. — Petițiunea Arădanilor. — Petițiunea Bănățenilor. — Pentru cei morți. — Petițiunea episcopului *Erdélyi*. — Ultima reprezentațiune a delegațiunei române. — Memorandul lui *Șaguna*. — Repriviri. — *III. Sub absolutism.* — Zece ani grei (1850—1859).

Sperăm, că toți cei ce pot, și cei ce trebuință au de ea, se vor grăbi să-și procure cartea, — făcând astfel posibilă autorului edarea și a celorlalte volume următore (vor fi de tot opt) din

valorosul seu op, cu care a făcut mare serviciu neamului românesc.

Cartea se pôte procura de la autorul în *Sibiu* (Strada Măcelarilor 34) și costă exemplarul (50 de côle tipărite) broșat 10 corone, *legat în pânză* 11 corone 60 bani, plus porto.

O aprețiere mai amănunțită vom face cărții după apariție.

Posta ultimă.

Nunta de aur a Archiducelui Rainer.

Vineri, 21 Februarie n. își serbează Archiducele *Rainer* și soția sa, Archiducesa *Maria*, nunta de aur, aniversarea a cincizecea de la legarea căsătoriei lor.

Serbările aranjate din acest incident promit a fi impunătore. M. Sa Monarchul, care se afla în Budapesta, a plecat încă Luni sêra la Viena, pentru a fi de față la acèstă festivitate rară, ivită în casa domnitore. Mâne plēcă apoi la Viena și ministrul-president ungar *Szell*, ear’ dieta magiară ia vacanțe pentru Joi și Vineri, ca în modul acesta să participe și ea indirect la rara festivitate.

Șirul gratulațiunilor s’au început deja, după cum se depeșeză dela Viena. Cele mai de frunte societăți și reuniuni, au ales membru de onore pe Archiducele *Rainer*, ear’ universitatea dela Viena l’a distins cu diploma de *doctor* onorar, în litere și în științele tehnice. Vor sosi pe Vineri mulți reprezentanți ai curților europene la Viena, pentru a participa la festivitățile ce se vor aranja.

AMVONUL.

Predică

rostită la înmormântarea mult regretatului asesor consistorial *Nicolae Cristea*, din partea protopresbiterului din Sibiu

Ioan Papiu.

„Plângere fă, și tânguire și jele după vrednicie o și sau două, și te mângăie, că din întristare vine mörte, întristarea inimii slăbescă virtutea.” „Is. fiul lui Sirach, cap. 38, v. 17 și 18.

*Onorabilă și tristă adunare!
Jalnicilor ascultători!*

Sunetul duios al clopotului ne vestese jalea adunării, fețele întristate și îmbrăcămîntea cernită arată doliul profund, plângerea și tânguirea familiilor, a rudeniilor, și a prietenilor manifestă durerea, și cine este chemat a vărșa balsamul mângăierii, ca întristarea să nu aducă mörte, și să nu slăbescă virtutea? Oh! grea este acèstă misiune și acèsta cade în sarcina preotului, acestui doctor al sufletelor întristate! Doctorii, cari curéză pe bolnavi până în momentul din urmă pot nutri cu speranțe pe cei din jurul bolnavului, dar’ preotul ca doctorul sufletelor chemat este a căuta medicamente, cari să vindecă rana sufletelor întristate! Grea este acèstă misiune, și acest trist rol mi-a venit mie ca preotul și parochul locului.

Tristilor ascultători!

Se sting luminile una după alta, cari au lucit o jumătate de veac unele cu mai puțină altele cu mai mare și mai multă strălucire pe orizontul vieții în mijlocul nostru. Se răresc stejarii falnicii din codrul întunecos al națiunii și al bisericii noastre române, o lumină cu raze lucitoare s’a stins în ziua de 25 Ian. (7 Febr.), un falnic stejar a cădut frânt de crivêțul geros al ernei, căci eamnă este viața unui biet muritoriu la etatea de apröpe 70 de ani, după ce a trecut preste primăvara, vara și tómnă vieții sale. Acèsta lumină stinsă, acest stejar doborît este amicul nostru de toți iubit, este confratele nostru de toți stimat, este onoratul protopresbiter asesor consistorial *Nicolae Cristea*. Ce voiu zice de acest frate al nostru fericit!

El s’a născut în orașelul Ocna de lângă Sibiu la anul 1834 din părinți țărani fruntași din aceea localitate, unde și-a început edu-

cațiunea lângă evlavioșii părinți în spirit adevărat creștinesc și bisericesc, de aici a trecut la școlile elementare romano-catolice și apoi la școlile medii la început confesionale, mai târziu de stat din Sibiu, și după terminarea acestora la anul 1857 a intrat la cursul teologic, în acest timp de plăcută aducere aminte pentru mine am avut bucuria a-l cunoaște mai de aproape locuind împreună în aceeași odaie în seminarul de atunci, făcând dese excursiuni amândoi la casele părinților noștri.

După terminarea cursului teologic ne-am despărțit cu dor; el a fost trimis de fericitul marele Arhiepiscop Baron de Șaguna la Universitatea din Lipsa, de unde întorcându-se în patrie la anul 1863, în toamna aceluia an a fost instituit profesor suplent la seminarul teologic-pedagogic ear' după un an de zile la stăruința fericitului Arhiepiscop a luat redacțiunea „Tel. Rom.” pe care a condus-o timp de 18 ani cu zel și râvnă caracterisă. În acest an și-a combinat planul după care el avea să intre în serviciul bisericii și la anul 1869 s'a căsătorit cu Eleutera Manole fiica fruntașului comerciant Manole din Brașov, cu care a trăit în fericită căsătorie până în 25 a lunii curente, când chemat de Domnul s'a mutat la nemurire, după un serviciu de 39 de ani adus bisericii și națiunii cu zel și devotament, și după o fericită conviețuire cu adânc înfrustrare sa soție, în decurs de 33 de ani, pe care o lasă acum în geale și veduvie amară.

Activitatea lui pe terenele ce a ocupat cu onoare, ne este cunoscută tuturor, și nu laudele mele, ci meritele lui câștigate vor servi de podăbă fiilor sei. El a avut un suflet nobil, un caracter ferm ce a dovedit la multe ocazii și în momente de grea crasă pe teren public, în societate pe nime nu a vălămat, nimănui rău nu a făcut, din contră a ajutat unde numai a putut, chiar cu paguba sa proprie. Ca bărbat eșit din popor nu i-a fost dat să se avânte la o stare materială de invidiat, din contră a simțit greul vieții, cu toate acestea și-a conservat caracterul ne pătat, și și-a iubit neamul cu totă căldura inimii sale, aducând cele mai grele jertfe.

Biserica și-a servit-o în decurs de 28 de ani cât a stat ca funcționar de primul rang în cel mai înalt for bisericesc al arhiepiscopiei, ca asesor consistorial referent în senatul bisericesc, unde a fost chemat de încrederea sinodului arhiepiscopesc la anul 1873, căutând a satisface înalte sale misiuni după puterile spirituale și intelectuale cu totă conștiințiozitatea.

Acum la adânci bătrânețe, pe când se pregătea se întemeieze fericirea fiicei a doua, și se deschidă viitorul mult iubitelui său fiu, mărtașul i-a curmat frul vieții, și în loc de cunună de mirăsa jalnică familie este avisată la cununa de mărtaș pe soriul iubitelui părinte; nu uitați însă, iubitelor fii, că „întristarea slăbește virtutea”.

A descrie viața bărbatilor după merite este o mare măiestrie, dar' eu zic că este mai mare măiestrie a mângăia pe cei întristați, și acest rol greu ce mi-a venit mie, abia cred să-l pot îndeplini.

„Plângere fă, și tânguire, și jale după vrednicie o zi sau două, și te mângăie, că întristarea aduce mărtaș”, zice înțeleptul Sirach, „și întristarea inimii slăbește virtutea.”

De unde voi culege acum cuvinte, ca să pot alina durerea? Știu că cele mai alese fraze ating cele mai fine corde ale inimii, și sufletul rănit chiar prin acele se sbuciumă în dureri, plânsul izbucnește și lacrimile năpădesc fața, dar' știți și aceea, că plânsul și lacrimile ușurează sufletul, deci este adevărată zicerea înțeleptului: „plângere fă o zi sau două și te mângăie”. În fața noastră stă jalnică soție a fericitului, cu cele trei fiice ale ei, cu un fiu iubit, și un ginere obidat și 4 nepoței și nepoțele, și un fiitoriu ginere, apoi două surori ale fericitului, și altă multime de rudeni, prieteni și cunoscuți, toți înduioșați și adânc întristați; acestora vă zic: cugetați-vă toți cei ce plângeți, că acestuia nu-i veți folosi, eară vouă vă veți face rău, după cum zice tot înțeleptul Sirach la alt loc: „Nu da inima ta întristării, aducându-ți aminte de cele ce pot urma. Nu uita că nu este întărire și acestuia nu-i folosești, eară ție ți vei face rău”.

Jalnicilor ascultători!

Se apropie ora să ne despărțim de fericitul, și el neputând grai cuvânt, vine prin rostul preotului a-și lua rămas bun de la ai sei, de la mai marii sei, și de la prietini.

Escelența Văastră, înalt Preasfânt Părinte! Cătră Tine și înalță mai întâiu graiul ca fiu sufletesc, și te roagă cu lacrimi, ca dacă în timpul păstoririi Văstre vă va fi supărat cu ceva, ca un bun Părinte se vă îndurați a-i da arhierescă binecuvântare și deslegare, să potta trece hotarul pus de legea firei, și să ajungă la locul fericirii, ba chiar și în numele fericitilor arhieriei anteriori sub cari a servit, să-i dați binecuvântarea și ertarea, să potta merge de-a drăpăta lor întru împărăția lui Dumnezeu.

Tu iubită și credincioasă soție și voi iubitelor fiice, și tu iubite fiule, tu iubite ginere și voi iubitelor nepoți și nepoțe, precum și voi iubitelor soriore cu ai voștri, pe cum și tu iubite fiitoriu ginere, tuturor și la toți vă zice; voi erați bucuria mea, voi fala și mândria mea, remăneți singuri fără mine, dar' cu voi este Tatăl meu la care eu merg, brațul meu legat și fără putere nu vă potta îmbrățișa, inima mea înghețată și sleită nu vă potta încălzi, rostul meu amuțit nu vă potta grai, și nu vă potta spune durerea mea; ascultați de glasul celui ce vă grăește în numele meu, primiți sfaturile și mângăierile lui. Tu iubită soție, în veduvia Ta să ai bucurie și mângăiere în fiicele și fiul nostru, voi iubitelor fiice și tu iubite fiule precum și tu iubite ginere cu fii voștri să iubiți și să cinștiți pe mama voastră, precum v'am iubit noi pe voi, și tu fiitoriile ginere, dacă sörtea a voit, ca în loc de a-ți pune el cununa de mire, pune Tu cununa de laurie nemuririi pe soriul neuitatului părinte al fiitorei Tale soții, tuturor vă zice: dacă în viață vă va fi supărat cu vre'un cuvânt, să-i ertați, că el v'a ertat de toate greșelele voștre, și nu va înceta cu duhul stând înaintea tatălui ceresc a se ruga pentru voi să fiți fericți pe pământ.

Voi iubitelor colegi, distinși membri ai consistoriului, cari pentru ultima oră v'ați întrunit aici, în semn de iubire a-i da onorela din urmă, nu uitați pe colegul și amicul vostru, și dacă pe careva din voi vă va fi supărat în viață cu vre-un cuvânt sau întralt chip, ertați-i acea greșală, ca să fie curat în fața judecătorului de sus, și acum mulțămindu-vă pentru onorela ce i-ați făcut în acest moment solemn, Vă rogă să-i păstrați amintirea vecinică și suvenirea plăcută până veți fi cu ființa pe pământ, ear' după mărtaș să Vă revedeți cu fericire în casa Tatălui ceresc, precum ați fost pe pământ în biserica Domnului.

Nu potta lăsa fără amintire pe aceia pe cari El i-a încheat în reunitie, și a stat cu fală în fruntea lor 30 de ani ca președinte, pe membrii reuniunii sodalilor români din localitate, mulțămindu-le pentru onorela ce i-au dat în viață, alegându-l de președinte de onore pe viață după-ace s'a obosit în lungul șir al anilor de muncă, precum și pentru această onore ce i-au făcut în acest moment de tristete. Onorela ce ați făcut președintelui vostru este onorela reuniunii, și distincțiunea ce i-ați dat lui să o treceți la alt bărbat vrednic din zilele voștre, ear' fericitului păstrați-i dulcea amintire, ear' pentru acum roștiți-i cuvântul de ertare, ca Domnul să-l odihnească, și numele lui să vă încurajeze a pași înainte pe calea progresului reuniunii.

Onorabilă adunare și tristilor petrecători cari v'ați adunat din loc și din depărtare, fericitul Vă mulțamește pentru onorela din urmă ce i-ați făcut astăzi petrecându-l până la locul de repaus vecinic, și nu uitați pe omul de muncă, pe bărbatul iubitoriu de binele celor ce au avut ocaziune a fi în societatea lui amicală și plăcută, dați expresiune durerii voștre rostind cuvântul din urmă: Dumnezeu să l' erte și să l' odihnească, — în fine

Tu Dămine, care ne-ai așezat în această vale a plângerii, și care ne-ai arătat și calea, pe care mergând putem și eși dintr'însa să trecem la nemurire, Tu care ne-ai aruncat în această mare a vieții, unde viforul ispitelor se înalță asupra noastră ca valurile mării, fă-ne nouă cu putință, ca alergând cătră limanul cel lin să eșim la nestrăcătune. Tu, care ești Domnul vieții și al morții și al nemuririi, căruia noi creștinii ne închinăm în zorile

dimineții, în murgul serii și totdeauna, — trimite Duhul întăririi și al mângăierii, și întărește și mângăie pe o soție veduvită cu fiul și fiicele ei.

Tu singur, Dămine, știi durerea soților de căsătorie și a fiilor când se despart soțul de soție și fiii de părințele lor, fă odihnă celui mutat din viață, și cei rămași după el să trăiească în dragoste și bună înțelegere între sine. Chiamă la tine pe sluga Ta, care aici pe pământ Ți-a slugit cu credință.

Primesce și a noastră rugăciune, a celor ce ne-am alunat în semn de iubire să dăm onorela din urmă fericitului, și sufletul lui îl pune alături cu ale dreptilor din veac, ear' pe noi pe toți ne ferește în viforul ispitelor de păcat, și ne scote la limanul cel lin al nestrăcătunelei cătră care alergăm, că Tu ești Dumnezeu cerului și al pământului, și pe Tine Te preamărim acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

FELIURIMI

Contra ciupercilor otrăvitoare. „Agriculture nouvelle” comunică următoarele: Frideric Gérard, un naturalist de la muzeul din Paris, vestise dör' de vr'o 40—50 de ani deja, că mănâncă, el și familia, în fiecare zi ori-ce fel de ciuperci, cât de otrăvitoare. S'a numit o comisiune și s'a dovedit că în adevăr Gérard nu se lăuda numai. Nu înțelegem însă de ce comisiunea nu și-a publicat raportul; se zice, că din prudență. Și totuși Gérard mănecase ciupercile cele mai otrăvicioase fără de a păți ceva. Iată ce făcea naturalistul: La cinci sute de grame de ciuperci tăiate în bucăți destul de mici (cele mari în opt, cele mici în patru) lua o litră de apă în care pusese trei linguri de oțet de sare vinată. Lăsa ciupercile în apă două césuri, apoi le spăla cu apă multă. Le punea apoi în apă rece și le încăldea până la ferebere; le ferbea un sfert de ceas ori o jumătate, apoi le scurgea, le spăla, le ștergea și le pregătea ca de obicei. Apa din ciupercile ferte o lăpăda, căci e otrăvitoare în stare a otrăvi un câne, de pildă. (După „Gaz. Trans.”)

Cărți și reviste.

A apărut:

Calendariul tipografiei arhiepiscopescane a apărut în mărime de 15½ cöle, cu următorul cuprins:

1. Cronologia, indicând momentele mai însemnate din istoria universală și a noastră națională.
 2. Datele despre sărbătorile din periodul Triodului și celelalte sărbători împărătesci, despre zilele de post și de legarea postului în anul 1902.
 3. Evangeliile în decursul anului, glasurele, stețiile Invierei, și zilele lunilor.
 4. Pătrarele lunilor preste an și indicația timpului.
 5. Regentul anului.
 6. Genealogia caselor domnitore.
 7. Afaceri de postă și telegraf.
 8. Taxele de timbre și tabela pentru calcularea intereselor.
 9. Șematismul metropoliei noastre.
 10. Șematismul dieceselor noastre.
 11. Arhiepiscopescă în general cu protopresbiteralele.
 12. Preoții din arhiepiscopescă fără parochii.
 13. Școlile medii, cea comercială.
 14. Școlile populare cu mai mulți învățători.
 15. Stipendistii din fondurile arhiepiscopescane.
 16. Diecesa Aradului cu consistoriile și oficiile protopresbiterale.
 17. Diecesa Caransebeșului cu consistoriile și oficiile protopresbiterale.
 18. Ierarhii metropoliilor învecinate din Austro Ungaria.
 19. Evidențele pentru oficiile protopresbiterale.
 20. Dispozițiuni pentru esamenale private pedagogice și pentru cele de calificare.
 21. Dispozițiuni pentru pensionarea învățătorilor și a preoților.
- Partea literară: 1. Despre pomul Crăciunului de P. Inspirescu. 2. Pasteluri de V. Alecsandri: a) La gura sobei, b) Sămănături, c) Concertul în luncă. 3. Mama, după Andersen, trad. de O. Voileanu. 4. Fabule de Alecsandrescu: a) Toporul și Pădurea, b) Cănele și Cătelul, c) Măgariul răsfățat, d) Lupul moralist. 5. La clacă, de V. Goga. 6. Anecdote de Th. Speranță: a) Tiganul cu St. Ioan, b) Tiganul și căldarea. 7. Istoriore de Jna Colomb, traducere de Dumitru Stăncescu:

(a) Intr'o cürticică, b) Flăsnătariul. 8. Din literatura populară. a) Versul Precestei, b) Vers de nuntă. c) La Dămăcea Florilor. d) 4 Colindă, e) Orație la crăciun, f) Pilde filosofice din cod cele Mateiu Voileanu. 9. Fondul de pensii în învățătore; regnicolar.

22. Têrgurile în rândul lunilor de preste an.

23. Insește și catalogul cărților din tipografia arhiepiscopescă.

Din public.)*

Dare de sémă și mulțamită publică.

Subscrierul având în vedere deoparte binele bisericii de la care mă susțin, ear' de altă parte întărirea moralității creștinesci în poporul românesc, în sărbătorile de Crăciun, Anul nou și Boboteză, însoțit de o trupă de feciori plugari din comuna Șimotelnic am vizitat mai multe comune românești din ținutul Bistriței, unde am reprezentat credincioșilor români Irodiosul.

Cu această ocaziune spre mai mare mea bucurie și satisfacție, pe lângă succesul bun moral am obținut și un venit material înbucurător, pe care l'am destinat pentru procurarea unui policandru pe séma bisericii gr-or. din comuna Șimotelnic. Deci îmi țin de datorință a înșira și a le aduce și pe această cale cele mai căldurose mulțamite tuturor acelor cari au contribuit cu binevoitoriul sprigin întru ajungerea scopului urmărit:

Din comuna Șimotelnic au contribuit următorii: M. Pascu, paroch 1:20 cor.; D. Pascu, notariu 2 cor.; St. Jegerman, adjunct not. 2 cor.; I. Turcu 1:20 cor.; St. Turcu 1 cor.; T. Peștean, T. Pascu, I. Pascu Cojoc, N. Turcu, P. Costin, I. Pascu primar, I. Sas, I. Budușan, Bod Lajos, Raveca Briciu preotescă ved., I. Câmpcean, G. Breșfelean, T. Sas, I. Solici Fironel, T. Bêrlean toți cu câte 1 corónă.

Din com. Nusfalău: I. Pop, paroch, 3 cor.; I. Moldovan, inv. 1 cor.; M. Bota, 1 cor.; G. Nicoră, 1 cor.; de la popor 1) 4:93 cor.

Din com. Bêrla: V. Nașcu par. 2 cor.; C. Șuteu, inv. 1 cor.; de la popor 2:50 corónă.

Din comuna Șoimuș: I. Baci, paroch 2 cor.; V. Baci, inv. 1 cor.; de la popor 2:50 corónă.

Din com. Budacul-Român: I. Dumbrav, par. 2 cor.; I. Tiniș, inv. 2 cor.; I. Feldrihan, I. Macrea, N. Macrea, I. Botărlă, I. Sandu, I. Turcu, toți cu câte 1 cor.; de la popor 2:56 cor.

Din comuna Ragla: Dl Mărginean căpitan pens. 4 cor.; I. Păcurar inv. 1 cor.

Din comuna Buduș: T. Popovici, par. 2 cor.; G. Țiboc, inv. 1 cor.; I. Soimeșan, 1 cor.; I. Griga, 1 cor.; N. Morar 1 cor.; de la popor 3:48 cor.

Din comuna Borgo-Prund: T. Vrășmaș, par. 4 cor.; Iul. Sucéva par. 4 cor.; Dr. N. Hângănuș, med. 2 cor.; Vict. Varna, notariu 2 cor.; Eugenia Greavu, inv. 2 cor.; Ioan Cristea, 2 cor.; E. Molnar, inv. 1 cor.; St. Vrășmaș, 1 cor.; Tim. Vrășmaș, 1 cor.; Leontina Beșu, inv. 1 cor.; I. Moldovan 1 cor.; de la popor 3 cor.

Din comuna Borgo-Joseni: L. Buzdug, par. 4 cor.; S. Pahone, inv. 3 cor.; Borbély M. 1 cor.; Jeger Béla 1 cor.; A. Lungary, 1 cor.; D. Șut, 1 corónă; de la popor 4:50 corónă.

Din comuna Borgo-Rus: Iacob Buzdug 2) par. 60 fil.; I. Buzdug 2) par. 40 fil.; L. Ursace, inv. 1:20 cor.; G. Cimos, 1 cor.; I. Funogia, 1 cor.; Toth I. 4 cor.; P. Rêu, 5 cor.; de la popor 4:84 cor.

Acestia sunt numeroșii contributori, căroră încă odată le mulțamește poftindu-le, ca D-zeu să le răsplătească.

Șimotelnic, 25 Ian. 1902.

Vasilie Micuță
învățător.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primesce răspunderea.

2) În fiecare comună s'a făcut pe séma poporului câte o producțiune publică în sala școlii, resp. în altă sală.

3) Insemnații domni preoți în Borgo-Rus n'au primit producțiunea noastră.

La numărul fôiei noastre de azi se adaugă și un suplement.